

Nyhedsbriefing fra 92-gruppens deltagere på Klimakonferencen på Bali, 3-15. december 2007

Klimakonferencen på Bali – Hårde forhandlinger før ministrene tager over

Kort status efter 9 dages forhandlinger:

- Der pågår hårde forhandlinger for at komme så tæt på endelige aftaler som muligt, før ministrene overtager forhandlingerne onsdag.
- Forhandlingerne om et Bali-mandat, som skal vise vejen til en endelig fremtidig klimaaf tale, er stadig hovedfokus. Forhandlingerne her skrider langsomt frem. USA er begyndt at vise tænder.
- U-landene står stadig fast på, at de rige lande skal gøre meget mere for at overføre teknologi, som kan bruges til at sætte ind overfor udslippet af drivhusgasser – men EU og de andre rige lande ser ikke ud til at være indstillet på at komme dem i møde.
- En endelig aftale om, hvordan skovrydning skal tackles i en fremtidig klimaaf tale, har stadig lange udsigter, men processen er kommet igang.
- Klimakonventionens fond for støtte til u-landenes tilpasning til klimaforandringer er faldet på plads – men tilstrækkelig funding er stadig et problem.

Bali-mandatet – En god start men risiko for alvorlig udvanding

Det ser i øjeblikket ud til at ende med et kompromis med to sideløbende forhandlingsspor og en endelig samlet aftale i København i 2009 – Men meget kan stadig ske, og der er risiko for at den endelige aftale bliver udvandet og ikke tilstrækkelig konkret

Det største spørgsmål er fortsat, om det lykkes at blive enige om et ”Bali-mandat”, der beskriver de overordnede rammer og processen frem mod en endelig klimaaf tale i København i 2009.

”Kyoto-sporet” – De rige lande må gå forrest

Forhandlingerne foregår især i to parallelle spor, ”Kyotosporet” og ”Konventionssporet”.

I den første forsøger man at blive enig om, hvor meget de rige lande, der har forpligtiget sig til at reducere deres drivhusgasudslip under Kyotoprotokollen, skal nedbringe deres udslip i perioden efter den nuværende forpligtigelsesperiode, der slutter i 2012. Forhandlingerne her går konkret ud på at blive enige om, hvordan sådanne forpligtigende reduktionsmål skal blive endeligt aftalt inden udgangen af 2009.

U-landene mener, at det er helt afgørende, at de rige lande her går forrest og påtager sig store nye reduktionsforpligtigelser, inden de selv vil påtage sig at skulle begrænse deres drivhusgasudslip. En pointe som må siges at være helt rimelig, da de rige lande er hovedansvarlige for den nuværende klimaforandring, og stadig udleder langt mere end udviklingslandene per indbygger. Således er det svært for Indien, der har et udslip, som er ti gange mindre end Danmarks per indbygger, samt en stor fattig befolkning der behøver udvikling, at forstå hvorfor de skal reducere deres drivhusudslip, før de rige lande herunder USA har gjort deres.

Derfor forsøger mange u-lande, herunder Kina, også at fastholde så stærke og konkrete reduktionsforpligtelser for de rige lande som muligt, herunder at de skal reducere udslippet med 25-40 procent inden 2020 – et tal, der er udledt af rapporterne fra FN's klimapanel. Rige lande som Canada og Japan forsøger at undgå dette, og EU spiller midterrollen, der gerne vil have det med, men kun hvis det ikke skræmmer Canada, Japan og andre fodslæbende lande væk.

NGOerne arbejder hårdt for, at forpligtelser for de rige lande fremgår så tydeligt som muligt i den endelige aftale. I øjeblikket ser det ud til, at den endelige aftale kommer til at bestå af en proces med fokus på yderligere analyser, studier og dialog i 2008, og derefter først en endelig aftale om de enkelte rige landes reduktionsforpligtelser i 2009.

”Konventionssporet” – Svære forhandlinger og USA viser tænder

I det såkaldte ”Konventionsspor” vil der blive forhandlet om, hvordan lande som ikke har forpligtelser under Kyotoprotokollen skal bidrage til at løse klimaproblemet. Det handler i høj grad om u-landenes medvirken, men USA falder også under dette spor.

I slutningen af sidste uge kom det første samlede udkast til rammer og proces for de forhandlinger, der skal lede frem til en sådan aftale. Papiret blev af EU og NGOerne vurderet som et relativt godt udspil, som bl.a. gjorde det klart, at de rige lande skal reducere drivhusgasudslippet med 25-40 procent i 2020, at de globale udledninger skal toppe indenfor de næste 10-15 år, samt at de skal reduceres til et godt stykke under 50 procent i 2050 i forhold til 2000.

Siden er kampen om formuleringerne i papiret skudt i gang. En stor del af dette foregår i lukkede forhandlinger, så det er svært for offentligheden at følge med. Men rygterne siger, at USA for alvor er begyndt at vise tænder. Papiret lægger op til, at også de rige lande, der står uden for Kyoto-aftalen, primært USA, skal forpligtige sig til reduktioner, som er ”sammenlignelige” med det, som Kyoto-partnerne har forpligtiget sig til. Ind til nu har USA ellers spillet en meget neddæmpet rolle. De har ligget godt ”i læ” i Konventionssporet, hvor der har været mest fokus på at få u-landene til at gøre en større indsats. Men nu er der for alvor kommet spot på amerikanerne. De har spillet ud med, at de foreslåede bindende reduktionsforpligtelser ikke kun skal gælde dem, hvilket må siges at være absurd, når man tænker på, at USA er i den absolutte verdensklasse, når det gælder udslip af drivhusgas per indbygger.

U-landene har generelt spillet en relativt progressiv rolle, hvor flere af dem herunder de Latinamerikanske lande, de fleste lande i Afrika og flere af landene i Asien - bl.a. værtslandet Indonesien - i stigende grad er indstillet på at påtage sig klimaforpligtelser. Dog stadig forudsat at de rige lande går forrest og også lever op til deres forpligtelser om støtte.

Overførelse af teknologi og skov – fortsatte knaster

Et af de vigtige steder, hvor udviklingslandene forventer større støtte fra de rige lande, er omkring overførelse af teknologi. De rige lande har i Klimakonventionen forpligtiget sig til at hjælpe udviklingslandene med at få en mere bæredygtig energiproduktion og -forbrug. Desværre er der ikke kommet meget ud af dette løfte over årene, og udviklingslandene med Kina i spidsen er i stigende grad utilfredse med situationen. Her på klimakonferencen har de forsøgt at sætte de rige lande stolen for døren, og krævet at overførelsen af teknologi nu for alvor kommer i gang, herunder kommet med konkrete forslag til en global fond til dette. Desværre har de rige lande, herunder EU ikke været særligt i mødekommende. På trods af at dette er et af de allervigtigste indsatsområder, hvis det skal lykkes at undgå katastrofale globale klimaændringer, fedtspiller EU og de rige lande

stadig og prøver generelt at undgå at leve op til deres forpligtigelser. Kortsigtet sikring af hjemlig industri og konkurrenceevne er åbenbart stadig vigtigere end at redde jordens klima.

Også på skovområdet trækker det ud med fremskridt. Her må man vel sige, at man er blevet enige om at være uenige, eller i hvert fald uafklarede. Hvis der derfor indgås en aftale om skov på dette møde, ser det ud til at blive et papir, som i højere grad beskriver den fremtidige proces for at nå en endelig aftale, end komponenterne i en endelig aftale.

Tilpasningsfonden – endelig en beslutning, men stadig for lidt

Til gengæld er der endelig kommet en beslutning omkring tilpasningsfonden, der skal støtte u-landenes arbejde med at tilpasse sig klimaændringerne. Efter lange forhandlinger, er der blevet indgået kompromis om, hvordan fonden skal styres og hvem der skal stå for den daglige forvaltning. Det er godt, for det haster i høj grad for u-landene at begynde at tilpasse sig klimaændringerne, der truer millioner af mennesker i den fattige del af verden. Desværre vil tilpasningsfonden kun kunne dække en ubetydelig del af de store udgifter, u-landene forventes at skulle bruge til klimatilpasning over de kommende år. Det er således stadig u-landene og de fattige, som bliver de store tabere i spillet om verdens klima.

Ministrene overtager slagmarken

Det overstående beskriver den slagmark ministrene overtager i morgen. De skal nu forsøge at rydde de tilbageværende knaster af vejen, og indgå de endelige aftaler. I øjeblikket holdes flere af forhandlingerne åbne, for at ministrene har forhandlingskort på hånden, som de kan indgå de endelige kompromis med. Det komplicerede spil her til sidst er nemlig at kæde aftaler på de enkelte delområder sammen til det endelige kompromis. Afgørende faktorer her vil blive de rige landes vilje til reelt at gå forrest med at reducere deres udslip, deres vilje til at støtte u-landenes indsats, USA's vilje til at indgå i et forløb frem mod en endelig aftale i 2009, u-landenes fortsatte relativt positive tilgang til også at forpligtige sig i forhold til fremtiden, - og at kun få lande bestemmer sig for at forsøge at sabotere forhandlingerne, som f.eks. Saudi Arabien gør for øjeblikket.

Stor interesse fra offentligheden – og tilstrømning af kendte personer

Klimamødet her på Bali er omgæret af en interesse sjældent set tidligere. Deltagerantallet både af delegerede, NGOer og pressefolk ligger i rekordkategorien, og overalt i konventionscentret er der hektisk trængsel. Dette forventes kun forstærket onsdag, hvor højniveaudelen starter. En lang række kendte personer har meldt deres ankomst. Blandt andet Al Gore, John Kerry, FN's generalsekretær Ban Ki Moon og vist også Arnold Schwarzenegger, hvis rygtet ellers taler sandt. Man må håbe, at den store opmærksomhed vil lægge det fornødne pres på de forhandlende ministre, så vi får en aftale om, hvordan vi når den klimaafnede i København i 2009, som vi alle har brug for. – Og en aftale, som giver tro på, at verdens lande har forstået budkabet fra videnskabsmændene i FN's klimapanel om, at det haster med at få knækket kurven over verdens udslip af drivhusgasser.